

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICKÉ LISTY

ROČNÍK XXXI

PROSINEC 1962

ČÍSLO 6

356.33.001.12

DALŠÍ PERSPEKTIVA A NAŠE ÚKOLY

Podplukovník MUDr. Ctibor DRBAL

Pozornost nás všech se v těchto dnech upírala k jednání XII. sjezdu Komunistické strany Československa. Vždyt tento sjezd se stává jedním z posledních stupňů, po nichž naše společnost pevně vystupuje k zítřkům, nedávno ještě tak neskutečně vzdáleným, dnes však již velmi dohledným a konkrétním — ke komunismu.

Stanovit a rozpracovat úkoly pro výstavbu rozvinuté socialistické společnosti je velmi složitá a nikterak lehká záležitost. Proto se také naše strana obrátila ke všemu lidu, aby poradil a pomohl. A lid pochopil stranu dobře. Pochopil, že ve vlastním zájmu posuzuje svou vlastní perspektivu, porozuměl, že on sám si bude budovat svou vlastní budoucnost. Proto ta nesmírná aktivita v celonárodní diskusi, proto ten nový příval iniciativy k nejlepšímu splnění stanovených úkolů a překonání překážek a nedostatků, jež se nám stavěly do cesty.

Perspektiva vytčená XII. sjezdem je naprosto jasná. Již nyní se začínají naplňovat lidskou prací ta grandiózní čísla ukazující rozvoj národního hospodářství. Každým dnem nabývají hlubšího obsahu sjezdem vytyčené zásady výchovy socialistického občana.

Není jediného úseku práce a života v naší společnosti, jenž by se vymykal z okruhu otázek řešených sjezdem. Tím bezprostředněji pak pronikají problémy výstavby rozvinuté socialistické společnosti do toho oboru lidské činnosti, jehož smysl a cíl se ve své snaze o ochranu a upevnění zdraví člověka tak úzce prolíná se smyslem a cílem i celou podstatou socialismu a komunismu — do zdravotnictví.

Sjezd jednoznačně zdůrazňuje nutnost prohloubení prevence, jako základního zaměření socialistické péče o zdraví. Kromě mnoha dnes již obecně známých (i když v praxi často opomíjených) hledisek preventivní péče se před námi otvírá široká a dosud málo propracovaná nová pracovní lékařská problematika automatizovaných závodů, zprůmyslněného zemědělství, zvýšeného podílu duševní činnosti na úkor fyzické práce apod. Nejde zdaleka pouze o ochranu před negativními vlivy, schopnými poškodit zdraví. Jde také o ohromný okruh otázek řešících pozitivní působení nejrůznějších faktorů na maximální rozvoj fyzických i duševních schopností lidského organismu. Nelze ovšem také zapomínat

na to, že neustále se zvyšující úroveň diagnostiky i terapie je nedílnou součástí prohlubující a zdokonalující se prevence.

Pokusíme-li se promítnout těchto několik fundamentálních aspektů do práce a úrovně vojenského zdravotnictví, vidíme, jak mnoho jsme ještě dlužni v jejich důsledné realizaci. Bude potřeba povýšit na podstatně pevnější odbornou základnu celý systém preventivně léčebných opatření uskutečňovaných u vojsk i ve zdravotnických zařízeních. Bylo by však nesprávné vidět pod tímto požadavkem především neúměrné nároky na další technické nebo kádrové vybavení pracovišť. Spíše jde o to nejprve pochopit, že již současné podmínky, ve kterých pracujeme, nám plně umožňují značně zkvalitnit preventivní zaměření péče o zdraví, pokud je budeme uplatňovat se znalostí věci a pokud k němu nalezneme správný vztah. Musíme však kromě toho vidět, že je mnoho dalších otázek, které teprve čekají na své důkladné rozpracování, aby mohly být plně u vojsk uplatněny. Jsou to zejména pracovní lékařské problémy jednotlivých druhů vojsk, je to pracovní hygienická problematika spojená s prudkým rozvojem a zaváděním nové techniky do vojsk, je to propracování správných lékařských požadavků a opatření pro celý komplex celoroční bojové přípravy. Stačí se jenom např. zamyslet nad tím, jak velice se musí s rostoucí úlohou sportu a tělesné výchovy změnit v armádě náplň a dosah tělovýchovného lékařství, jež musí přerůst z úzké báze převážné péče o několik reprezentačních družstev v organickou součást systematické a vědecky fundované péče o všechny příslušníky armády. Obdobné případy nalezneme na každém kroku.

Základní metodou preventivní péče o zdraví je dispenzarizace. Často nesprávné formy jejího uskutečňování namnoze úzce omezené na evidenční podchycení určitých kategorií nemocných musí být nahrazeny všestranným uplatněním dispenzarizace na celé organické jednotky a útvary. Převážně jednoduše kolektivy mladých lidí přibližují totiž možnost komplexní dispenzarizace v armádě daleko více než v běžném občanském životě. To současně předpokládá stále užší sepětí činnosti vojenských nemocnic s vojenskou zdravotnickou službou.

Realizace požadavků na toto zaměření a kvalitu práce vojenské zdravotnické služby není myslitelná bez podstatného prohloubení výchovné činnosti v řadách všech našich pracovníků, zejména lékařů a mediků. V této souvislosti neškodí připomenout, že zásady vytyčené v usnesení sekretariátu ÚV KSČ ze srpna roku 1959 „O ideologické výchově lékařů a ostatních zdravotnických pracovníků“ zůstávají plně v platnosti a jejich praktické uskutečnění je vlastně prvním předpokladem ke splnění úkolů řešených XII. sjezdem.

Je známo, že jedním z neúčinnějších prostředků je výchova lidí přímo v procesu praktické práce. Z tohoto hlediska stojí na předním místě výchovný účinek socialistické soutěže. Musíme plně využít všech kladných zkušeností, jichž jsme při rozvoji socialistické soutěže u útvarů i v ústavech nabyli, a starat se o její další rozkvět.

Socialistická péče o zdraví se však neomezuje na izolované působení zdravotnické služby. Již sama podstata naší společnosti předpokládá a vyžaduje (a to materiály XII. sjezdu významně zdůrazňují), aby ochrana a upevňování zdraví pracujících se staly důležitou součástí činnosti vedoucích a hospodářských činitelů i starostí pracujících mas samých. Tato obecná objektivní zákonitost výstavby a rozvoje socialistické společnosti v plném rozsahu platí a působí i v armádě. Je nesporné, že nepochopení této zásady i nedostatky, které se v tomto směru místy v armádě vyskytují, musí být popudem k ještě intenzivnější práci našich lékařů mezi příslušníky velitelského sboru i k podstatnému prohloubení zdravotnickoosvětové činnosti v řadách vojáků. Kvalitní, aktivní a účinná preventivně léčebná činnost zdravotnických pracovníků bude jedním z prvořadých argumentů při prosazování této zásady mezi veliteli i vojáky.

Specifická příslušnost k armádě před nás klade ještě další náročné požadavky. Dokumenty XII. sjezdu významně zdůrazňují nutnost dalšího posilování obranyschopnosti vlasti. Přirozeně, že všestranná péče o zdraví vojsk v míru je jedním z našich základních příspěvků ke zvyšování bojové pohotovosti armády. To však samo o sobě nestačí. Je třeba se po všech stránkách připravit i na mimořádné úkoly spojené s obranou státu. Vojenskoodborná příprava zdravotnického per-

sonálu, bojový výcvik a materiální připravenost zdravotnických jednotek a útvarů, to vše musí intenzívně směřovat k plné schopnosti kdykoli zdravotnicky zabezpečit soudobý boj.

I náš výzkum musí řešit nejen otázky péče o zdraví vojsk v míru, ale musí zejména zkoumat a nalézat způsoby co nejlepší ochrany a léčení raněných a nemocných pro případ války. Bude nutné v plném rozsahu na vojenský zdravotnický výzkum aplikovat obecné požadavky sjezdu na koncentrované a cílevědomé zaměření vědecké práce, vymýcení bezplánovitě živelnosti, maximální efektivnost a účinné a rychlé převádění výsledků do praxe.

Sjezdové materiály jednoznačně hovoří o nutnosti prohloubit všennárodní brannou přípravu obyvatelstva. Je naší prvořadou povinností iniciativně ovlivňovat prostřednictvím masových organizací, zejména Československého červeného kříže, správné zaměření a provádění zdravotnické přípravy a aktivně a bezprostředně se na této činnosti podílet.

Mnoho pozornosti věnuje XII. sjezd strany otázkám řídicí a organizátorské práce. Není sporu o tom, že v celostátním měřítku i uvnitř vojenské zdravotnické služby přetrvává na tomto úseku mnoho nedostatků. V plném rozsahu musíme na sebe vztahovat důrazné požadavky sjezdu na prohloubení úrovně řídicí a organizátorské práce, na její zvědečnění, na zlepšení kvality plánování i kontrolní činnosti, na maximální uplatňování hledisek proporcionality při současném respektování zásad hospodárnosti. Není jediného stupně v organizaci vojenského zdravotnictví, není jediného funkcionáře, jehož by se tyto principiální požadavky nedotýkaly. Není třeba zdůrazňovat, že rozsah i míra jejich realizace roste s řídicím i velitelským stupněm i s mírou odpovědnosti, která pro jednotlivé funkcionáře z jejich postavení vyplývá.

Perspektiva, kterou nám XII. sjezd Komunistické strany Československa přináší, je velmi bohatá a radostná. Hlavní je, abychom úkoly, které nám z této perspektivy vyplývají, co nejdříve učinili obsahem celé naší práce, abychom veškerou svou činnost již ode dneška důsledně promýšleli, konali i hodnotili právě z těch hledisek, jež nám sjezd ukazuje a stanoví. To také je hlavním předsevzetím a závazkem, který si bereme do naší práce pro nový výcvikový rok.